

Universitetssykehuset Nord-Norge HF

Postboks 100
9038 TROMSØ

Deres ref.:
Vår ref.: 14/11398-3
Saksbehandler: Martin Sjøly
Dato: 09.01.2015

Svar på tilbakemelding om redegjørelse for utfordringer vedr tjenestetilbud til alvorlig psykisk syke med sammensatte behov

Viser til brev datert 18.11.14 hvor det ønskes avklaringer på ansvarsfordeling mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten ved overføring/utskrivelse av pasienter som er dømt til tvungent psykisk helsevern.

Kommunen skal sørge for nødvendige kommunale helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen, og skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Dette gjelder også for pasienter på tvang uten døgnopphold (enten de er dømt til slikt vern, eller det er etablert etter psykisk helsevernloven).

Det psykiske helsevernet har ansvar for behandling- og oppfølging av pasientens alvorlige psykiske sykdom. I saker hvor pasienten er dømt til tvungent vern, og i alle saker hvor pasienten vurderes å utgjøre en fare for andres liv eller helse, står samfunnsvernet sentralt i denne oppfølgingen.

Kommunen og spesialisthelsetjenesten har plikt til å samarbeide om pasienten under opphold/behandling i spesialisthelsetjenesten, ved overføring/utskrivelse og i den videre oppfølgingen. Samarbeid med henblikk på en forsvarlig utskrivelse til kommunen bør starte så snart pasienten innskrives i spesialisthelsetjenesten. Herunder bør eventuelt boligspørsmål og omsorgsnivå ved utskrivning defineres tidlig for å sørge for en god langtidsplanlegging. Overføring/utskrivelse besluttes av spesialisthelsetjenesten, men kravet til forsvarlighet forutsetter nødvendig konsultasjon, varslings og samarbeid med kommunen. Enighet mellom tjenestenivåene om hva som er forsvarlig utskrivningstidspunkt for den enkelte pasient, bør tilstrebes.

Sentrale områder for å sikre en forsvarlig utskrivning er generelt: foreta nødvendige vurderinger av eventuell selvmordsfare og/eller vurdering av farlighet, overføring av nødvendige pasientopplysninger til kommunen, informasjon til pårørende, avklare boforhold, avklare koordinatorkompetanse, ansvarsgruppe og individuell plan, avtale videre behandling og oppfølging ved aktuelle instanser, herunder sykehusets poliklinikk, DPS, fastlege, psykisk helsetjeneste og annen del av kommunal helse- og omsorgstjeneste, NAV, skole, arbeidsplass mv.

Helsedirektoratet - Divisjon spesialisthelsetjenester

Avdeling psykisk helsevern og rus
Martin Sjøly, tlf.: 24163195

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Den enkelte pasient/bruker har rettskrav på et forsvarlig tjenestetilbud fra kommunen. Dersom det eneste forsvarlige tilbudet for eksempel er et døgnopphold i kommunal døgninstitusjon, vil kommunen ha plikt til å yte denne tjenesten. Forsvarlighetskravet forutsetter at tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene, og at det arbeides systematisk for kvalitetsforbedring. Forsvarlighetskravet omfatter også nødvendig samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Dette er en gjensidig plikt for tjenestenivåene. Spesialisthelsetjenesten bør i mange tilfeller arbeide aktivt inn i det forsterkede botiltaket. I veilederen «Sammen om mestring» er problemstillingene utdypet, se særlig punkt 4.3. Dersom kommunen anser at den ikke gir et forsvarlig tilbud, må den foreta nødvendige endringer, for eksempel forsterke bemanningen i tiltaket, gi økt opplæring, vurdere oppgavefordeling mellom kommune og spesialisthelsetjenesten, trekke veksler på spesialisthelsetjenestens veiledningsplikt mv. Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Ordningen, som omfatter alle diagnosegrupper, forvaltes av Helsedirektoratet.

Dersom det psykiske helsevernet og kommunen ikke blir enig om ansvarsfordelingen, kan saken forelegges fylkesmannen for råd eller tvisteløsningsnemda for vurdering.

Vennlig hilsen

Gitte Huus e.f.
avdelingsdirektør

Martin Sjøly
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk